

**Archief van het Midden-
Amerika Komitee Gent**

_____
*Piet Creve en Rik De Coninck,
Amsab*

Sommige derdewereldbewegingen concentreren zich op één thema, zoals eerlijke wereldhandel of aangepaste technologie. Andere richten zich op een bepaald land of een regio. Bij de keuze daarvan spelen meerdere factoren een rol: persoonlijke betrokkenheid, mate van internationale aandacht, symboolfunctie van de ontwikkelingen in het land... Zo groeit in de jaren '70 de aandacht voor Centraal-Amerika. De sandinistische machtsovername in 1979 en de verkiezingsoverwinning van Ronald Reagan in 1980 zorgen voor een stroomversnelling. In Nicaragua lijkt een alternatief in de maak voor de ellendige toestand waarin de meerderheid van de Midden-Amerikaanse bevolking zich bevindt. Tegelijk verhogen de Verenigde Staten de druk: zij zien zowel de Nicaraguaanse eigen weg als de basisbewegingen en verzetsgroepen in de andere Centraal-Amerikaanse landen als uitingen van een groeiende communistische invloed en proberen het tij te keren.

_____
*Speelgoedbusjes die door het Midden-
Amerikakomitee werden verkocht ten voordele
van Nicaragua (foto Nathalie De Meester)*

De jaren '80 zijn de bloeiperiode voor de solidariteitswerking rond Centraal-Amerika. In Vlaanderen ontstaan tientallen groepjes die op zeer uiteenlopende manieren bezig zijn met de regio. Soms blijft dat 'bezig zijn' beperkt tot steun aan een kennis die ter plekke werkt of aan een specifiek project. In andere gevallen ontstaan er echte comités die studiewerk koppelen aan politieke actie. Zo bestaan er in Gent comités rond Nicaragua, El Salvador en Guatemala. Mensen uit die groepen komen mekaar regelmatig tegen op elkaars activiteiten en al snel wint het idee veld om al die vrij kleine werkingen op Gents vlak te overkoepelen: heel wat terrein is gemeenschappelijk en samen kunnen ze grotere initiatieven aan. In 1980 ontstaat de Koca, een coördinatie rond Centraal-Amerika, al snel omgedoopt tot Midden-Amerika Komitee Gent (MAK). In andere steden lukt die koepelvorming niet of nauwelijks.

Zowel de evolutie in Centraal-Amerika als de Belgische en Europese politiek tegenover de regio zijn aandachtspunten waarrond heel wat studiewerk gebeurt. Een viertal jaar is er zelfs een heuse werkgroep buitenlands beleid. Het resultaat van die arbeid stoffeert informatie-avonden en lessenreeksen. Het MAK organiseert ook allerlei manifestaties: betogingen, optredens met muziekgroepen uit Midden-Amerika, een kunstmanifestatie rond Nicaragua en zelfs een hongerstaking. De Gentse koepel werkt ook nauw samen met andere organisaties, zoals het Anti-Interventiefrent dat de Amerikaanse politiek in Centraal-Amerika op de korrel neemt, en de Nationale Coördi-

natie van Belgische Nicaragua-Comités. De slagkracht van een koepel hangt natuurlijk af van de dynamiek in de deelnemende comités en vanaf het midden van de jaren '80 komt daar de klad in. Groepen rond El Salvador raken in moeilijkheden wanneer berichten circuleren over afrekeningen bij hun geprivilegieerde Salvadoraanse partner, het Nationaal Bevrijdingsfront Farabundo Martí (FMLN). De verkiezingsnederlaag van de sandinisten in 1990 zet een serieuze domper op de solidariteitswerking rond Nicaragua. Het MAK voelt de weerslag van deze ontwikkelingen, maar werkt nog enkele jaren verder. Het krijgt bovendien navolging: een poging alle initiatieven rond Centraal-Amerika in Vlaanderen te bundelen in het Midden-Amerikafront of de Midden-Amerika Koördinatie.

Het archief van het MAK werd aan Amsab geschonken in 1999. De meest gestructureerde weergave van hun werking is te vinden in hun eigen tijdschrift⁽¹⁾, waarin onder andere de verslagen van de vergaderingen werden afgedrukt. De eerste twee jaargangen ontbreken, maar vanaf 1982 tot en met 1992 zijn nagenoeg alle nummers er. Er zijn talrijke bundels die de activiteiten weergeven rond studiewerk, vormingsinitiatieven en samenwerking met andere organisaties. Verder is er een reeks documentatiemappen over onderwerpen als de vakbonden, de volkskerk, de inheemse bevolking, Belgische solidariteitswerking enz. In de schenking zijn ook enkele gedeponeerde archieven aangetroffen. Het omvangrijkste is dat van het El Salvadorkomitee Gent.

Dit artikel is gebaseerd op informatie uit het archief en gesprekken met Dirk Cosyns in Amsab op 1 december 2000 en Raf Allaert op 12 februari 2001.

(1) Tot 1987: *Maandelijks Tijdschrift van het Midden-Amerika Komitee Gent*; vanaf 1988: *Tijdschrift Midden-Amerika Komitee Gent*.

Z
E
N
Z
O
R
D

Archief van het Vlaams Guatemalakomitee

Piet Creve en Rik De Coninck,
Amsab

"If it is necessary to turn the country into a cemetery in order to pacify it, I will not hesitate to do so"

Carlos Araña, president van Guatemala in 1971

Guatemala is één van die Centraal-Amerikaanse landen die soms het etiket bananenrepubliek opgekleefd krijgen; verwilderde stukjes achtertuin van de Verenigde Staten (VS) waar rivaliserende militairen elkaar in een vaudeville van staatsgrepen aan de macht lijken af te lossen. Maar de werkelijkheid van de voorbije decennia is allesbehalve pittoresk. Net als zijn Midden-Amerikaanse burens komt Guatemala terecht in de ijsskoude logica van de tegenstelling tussen Oost en West die in elk intern conflict een betwisting ziet van invloedssferen tussen de VS en